ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри

_____Наталія СИЗОНЕНКО
(протокол 01 вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
спеціальність D1 Облік і оподаткування
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет обліку та фінансів

Полтава
2026–2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності D1 Облік і оподаткування.

Мова викладання державна.

Розробник: Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету.

01 вересня 2026 року _____ Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Облік і оподаткування»

«01» вересня 2026 року _____ Людмила ЯЛОВЕГА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування»

протокол від 01.09. 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності _____ Тетяна ПРИЙДАК

©ПДАУ, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна/дистанційна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (*обов'язкова чи вибіркова*)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курс)	I (D1OO_бд_2026)	I (D1OO_бз_2026)
Семестр	1	1, 2
Лекції (годин)	16	2 (НЛ) 1-й сем, 2 (2-й сем)
Практичні (годин)	14	2
Самостійна робота (годин)	60	84
серед них індивідуальне завдання (контрольна робота), годин	-	40
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення предметів гуманітарного спрямування повної загальної середньої освіти: «Українська мова».

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК03. Здатність працювати в команді.
ЗК04. Здатність працювати автономно.
ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.
ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.
ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Співвідношення програмних результатів із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання *(визначений освітньою програмою)*	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**
ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.	Застосовувати норми української літературної мови під час усної і писемної фахової комунікації.
	Аналізувати тексти різних стилів і жанрів, визначати їхню специфіку.
	Знати основні вимоги до оформлення ділової документації державною мовою.
	Розуміти специфіку індивідуальних та колективних форм

	фахового спілкування.
ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	Уміти працювати в команді і автономно, брати на себе відповідальність.
	Формулювати ціннісні судження про ідеї, рішення, методи, ґрунтуючись на повазі до індивідуального та культурного різноманіття.

6. Методи навчання і викладання

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (навчальні завдання), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (метод мозкового штурму, кейс-метод, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. **Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови.**

Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови, мовні норми. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови. Типи словників і їх роль у підвищенні мовленнєвої культури. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних та експресивних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно- ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.

Тема 4. Риторика і мистецтво презентації.

Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.

Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні й комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем.

Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні (бесіди, співбесіда з роботодавцем, телефонна розмова) та колективні форми фахового спілкування (нарада, збори, перемовини, дискусія, «мозковий штурм»).

Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування.

Класифікація документів. Реквізити та правила їх оформлення. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.

Укладання документів з кадрово-контрактних питань: резюме, характеристика, рекомендаційний лист, заява, автобіографія, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.

Укладання довідково-інформаційних документів: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службова записка, довідка, протокол, витяг із протоколу.
Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Різні типи листів.

Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлювання результатів наукової діяльності: план, тези, конспект, анотація, реферат. Основні вимоги до написання наукової статті, виконання та оформлювання курсової роботи. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.
Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники. Особливості редагування наукових текстів.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна/дистанційна форма D1OO_бд_2026				заочна форма D1OO_бз_2026			
	усього	серед них			усього	серед них		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	**8**	2	-	6	**4**	-	-	**4**
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	**12**	2	2	8	**6**	-	-	6
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	**12**	2	2	8	**8**	2 (НЛ 1-й сем.)	-	6
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	**12**	2	2	8	**8**	2 (2-й сем.)	-	6
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	**12**	2	2	8	**8**	-	2 (2-й сем.)	6
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	**12**	2	2	8	**10**	-	-	10
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	**22**	4	4	14	**6**	-	-	6
Серед них індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-		**40**			**40**
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**60**	**90**	**4**	**2**	**84**

7. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна/дистанційна форма D1OO_бд_2026	заочна форма D1OO_бз_2026
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2	-
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	2	-
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	2	-
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	2	2
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	2	-
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	4	-
Разом	**14**	**2**

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	Денна/дистанційна форма D1OO_бд_2026	заочна форма D1OO_бз_2026
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	6	4
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	8	6
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	8	6
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	8	6
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	8	6
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	8	10
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	14	6
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	**40**
Разом	**60**	**84**

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти).

11. Оцінювання результатів навчання

Денна/дистанційна форма здобуття освіти

Програмні результати навчання/Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання/Результатів навчання
ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності. ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	*Поточний контроль:* опитування; навчальні завдання, крім теми № 1; розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи). *Семестровий контроль:* екзамен.

Заочна форма здобуття освіти

Програмні результати навчання/ Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання/Результатів навчання
ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності. ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	*Поточний контроль:* навчальні завдання, розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), індивідуальне завдання (контрольна робота). *Семестровий контроль:* екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Денна/дистанційна форма здобуття освіти

Назва теми/Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	навчальні завдання	Розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)	Командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи)	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-	-			-
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	1	4				***5***
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	1	4	20	-		***25***
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	1	4		-		***5***
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	1	4		-		***5***
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	1	4		-		***5***
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	1+1	4+4		25		***35***
Екзамен					**20**	***20***
Разом	**7**	**28**	**25**	**20**	**20**	***100***

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми/Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	навчальні завдання	розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)	індивідуальне завдання (контрольна робота)	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-				-
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	-				-
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-				-
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	-				-
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	10	20	50		***80***
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування	-				-
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-				-
Екзамен				**20**	***20***
Разом	**10**	**20**	**50**	**20**	***100***

Денна/дистанційна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	Надано відповідь на питання або визначення дефініції; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Не надано відповідь на питання або визначення дефініції; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання

Навчальні завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
3 бали	практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування (1-2 помилки); здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
2 бали	практичне завдання виконано з грубими помилками (3-4 помилки); здобувач вищої освіти на посередньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1 бал	практичне завдання виконано з численними помилками (понад 5); здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність виконаного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання

*Командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи), 5 завдань**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
4 бали	практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
3 бали	практичне завдання виконано з помилками (1- 2 помилки); здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та

	культурне різноманіття.
2 бали	практичне завдання виконано з грубими помилками (3-4 помилки); здобувач вищої освіти на посередньому рівні демонструє застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичні знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1 бал	практичне завдання виконано з численними помилками (понад 5 балів); здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичні знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність виконаного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

*команда з п'яти осіб в позааудиторний час готує виконання навчальних завдань, передбачених самостійними роботами № 4–7. До початку командної гри відбувається жеребкування серед учасників команд: № жеребка = № одного з п'яти завдань командної гри. По черзі команди презентують виконання завдання, яке оцінюється за п'ятибальною системою. Результат кожного учасника команди зараховується в загальний результат команди.

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), 20 питань

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 20 балів	16 – 20 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
10 – 15 балів	10 – 15 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
5 – 9 балів	5 – 9 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на посередньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1 – 4 бали	1 – 4 правильні відповіді; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність наданих відповідей на тестові завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання

Навчальні завдання, 2 завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10 балів	Практичні завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

5-8 балів	практичні завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування (3-4 помилки); здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
3-4 бали	практичні завдання виконано з грубими помилками (6-8 помилок); здобувач вищої освіти на посередньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1-2 бали	практичні завдання виконано з численними помилками (понад 10); здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність виконаного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Шакала та критерії оцінювання

Розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), 20 питань

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 20 балів	16 – 20 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
10 – 15 балів	10 – 15 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
5 – 9 балів	5 – 9 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на посередньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1 – 4 бали	1 – 4 правильні відповіді; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність наданих відповідей на тестові завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання

Індивідуальне завдання (контрольна робота)

Розподіл балів в межах варіанта контрольної роботи		**Критерії оцінювання**
Завдання	**Кількість балів**	
1	0-5	**40 – 50 балів** ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав повні й чіткі відповіді на поставлені теоретичні питання; практичні завдання виконано правильно; мовне оформлення відповідей бездоганне. Здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації
2	0-10	
3	0-10	

4	0-10	отриманих результатів; вправно демонструє базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні; вправно виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
5	0-10	
6	0-5	
1	0-3	**23 – 39 балів** ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав відповіді на поставлені питання, але припустився незначних помилок, спрощень; виконуючи практичні завдання, припустився не більше чотирьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково демонструє базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	0-8	
3	0-8	
4	0-8	
5	0-8	
6	0-4	
1	0-3	**10 – 22 бали** ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав неповні відповіді на поставлені теоретичні питання, подано неправильне тлумачення окремих мовознавчих категорій, наявні логічні та змістові помилки (непослідовність викладу матеріалу, суть питання розкрита частково); виконуючи практичні завдання, припустився не більше сімох помилок; наявні грубі порушення літературних норм. Здобувач вищої освіти фрагментарно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; фрагментарно демонструє базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні; фрагментарно виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	0-4	
3	0-4	
4	0-4	
5	0-4	
6	0-3	
1	0-1	**0 – 9 балів** ставиться в тому випадку, коли відповіді на поставлені теоретичні питання відсутні, неправильні або фрагментарні; виконуючи практичні завдання, припустився понад восьми помилок; наявні грубі порушення мовних норм. Здобувач вищої освіти не застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання знань

Екзамен, тест (20 питань)

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 20 балів	16 – 20 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на високому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на високому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
10 – 15 балів	10 – 15 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на достатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
5 – 9 балів	5 – 9 правильних відповідей; здобувач вищої освіти на посередньому рівні застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на посередньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
1 – 4 бали	1 – 4 правильні відповіді; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; на недостатньому рівні вміє працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
0 балів	відсутність наданих відповідей на тестові завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер (ноутбук), під'єднаний до мережі Internet, мережа Wi-Fi, хмарні додатки Google, веб-браузери, пакет програмних продуктів Microsoft Of ice, мультимедійне обладнання (проєктор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (https://dspace.pdau.edu.ua), АСУ ПДАУ (https://asu.pdau.edu.ua), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (https://moodle.pdau.edu.ua).

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті з поважної причини виконані 2 практичні завдання з теми, розміщені в системі MOODLE, надсилаються на корпоративну пошту викладача у форматі Word не пізніше того тижня, на якому відбулося практичне заняття; без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) – надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за практичне завдання вираховується 2 бали. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету» . https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannya2026.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

щодо академічної доброчесності: відповідно до п.3.3. «Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty) дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання принципів, цінностей і правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності;
- ставлення з повагою до усіх учасників освітньо-наукового процесу;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання навчального завдання, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Види санкцій за порушення принципів академічної доброчесності наведені в п. 5.4. (https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty)

Локальні нормативно-правові акти щодо питань академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty

щодо використання штучного інтелекту: під час вивчення дисципліни навчальна, наукова діяльність здобувача вищої освіти має здійснюватися відповідно до Конституції України; законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», «Про академічну доброчесність»; Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, з урахуванням положень Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2024/1689 від 13.06.2024, а також рекомендацій Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації України «Штучний інтелект у закладах вищої освіти»; «Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitn omuprocesipdau.pdf).

Часткове застосування ШІ під час виконання здобувачами вищої освіти навчальних завдань дозволено у двох режимах: 1) режимі А («ШІ не використовується») під час виконання окремих

навчальних завдань (аудиторних і для самостійного опрацювання), визначених викладачем, опитування, тесту; 2) режимі Б («ШІ використовується обмежено») під час виконання окремих навчальних завдань (аудиторних і для самостійного опрацювання), визначених викладачем, з такою метою: пошук і систематизація наукових джерел; переклад іноземних текстів; перевірка граматики та орфографії власного тексту; підготовка структури або плану роботи; підготовка ілюстративних матеріалів до презентацій і презентацій за створеними здобувачем вищої освіти нотатками. Відповідальність здобувача вищої освіти щодо використання ШІ регламентується п. 3.4. «Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitnomuprocesipdau.pdf).

щодо відвідування занять: відповідно до п. 7.9.11 «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya proosvitniyproces2025.pdf) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування заняття здобувачем вищої освіти здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. У разі дистанційного формату навчання здобувач вищої освіти має вчасно приєднатися із включеною камерою до відеоконференції на платформі Google Meet.

щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента (тема Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування https://eduhub.in.ua/courses/suchasna-ukrajinska-mova; тема Риторика й мистецтво презентації https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo) може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf)

щодо оскарження результатів оцінювання: оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до п.4 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannya2026.pdf)

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навч.-метод. посіб. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. URL : https://surl.lu/dfmwji
3. Кучеренко І. А. Офіційно-ділова комунікація : чинні вимоги і стандарти : електр. навч. курс. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 70 с. URL : https://surl.lu/hxckfh.
4. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

Допоміжні

1. Азарова Л. Є., Радомська Л. А. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах : підруч. Вінниця : ВНТУ, 2022. 200 с.
2. Дедухно А. В. Лінгвофункціональний аспект мовленнєвих актів привітань. *Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди*. Харків, 2024. Вип. 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка). С. 316–324.

3. Дедухно А. В., Сизоненко Н. М., Мокляк О. І. Функціональні характеристики мовленнєвого акту вибачення в українській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія».* Острог : Вид-во НаУОА, 2026. Вип. 25(93). С. 17–20.

4. Мамич М. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч.-метод. посіб. 3-тє вид., доповнене і перероблене. Одеса : Фенікс, 2023. 86 с.

5. Міненко О. В., Єремеєва Н. Ф. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. для курсантів та студентів І і ІІ курсів. Черкаси : ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2024. 192 с.

6. Мокляк О. Запозичення як джерело формування сучасного молодіжного сленгу. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти* : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 16–17 лютого 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 104–107.

7. Сизоненко Н. Синтаксичні засоби експресивності (на матеріалі українських наукових статей із психології). *Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Полтава, 21 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 139–142.

8. Сизоненко Н. М. Застосування кейс-технології для набуття практичних навичок з української мови за професійним спрямуванням. *Соціально-гуманітарні проблеми XXI століття: актуальність, багатополярність, перспективи розвитку : матеріали II наук.-практ. конф.*, м. Полтава, 27.11.2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2023. С. 31–36.

9. Сизоненко Н. М. Командна гра як форма організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з української мови (за професійним спрямуванням). *Вісник науки та освіти.* 2024. № 8(26). С. 391–406.URL : http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/14532.

10. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки).* 2022. № 2(350). С. 25–32.

11. Сизоненко Н. М., Дедухно А. В., Мокляк О. І. Стратегія самопрезентації і тактики її реалізації (на матеріалі інтерв'ю з уповноваженим із захисту державної мови). Вісник науки та освіти. 2026. № 6 (36). С. 594–609 URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/26051/2602 DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-6(36)-594-609.

12. Сизоненко Н., Пабат В. Проблемно-ситуативні завдання як засіб формування мовнокомунікативної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей та іноземних студентів закладів вищої освіти. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія* / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 241–250.

13. Сизоненко Н., Шаравара Т. Мовні ресурси тактики покликання на авторитет у наукових статтях. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.).* Полтава : ПДАУ, 2023. С. 46–50.

14. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

15. Onyshchenko N., Depchynska I., Vykhor V., Syzonenko N., Hrebin-Krushelnytska N., Zhvava O. Neuroscientific Approach to Developing Language Education Content: Literacy in the Postmodern Information Society. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience.* 2026. С. 351–363.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : https://archive.org/details/velykyislovnyk/page/n7/mode/2up.

2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: http://www.mova.info/.

3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text.

4. Український правопис. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf.